

BYSTRIANSKE NOVINY

Štvrťročník pre obyvateľov Bystrého December 2020 Číslo 2 Ročník 9 Cena: nepredajné

Milí Bystrania,

aj v tomto vianočnom vydaní našich Bystrianskych novín sa Vám chcem prihovoriť. Je ťažké v dnešnej situácii, v dnešnej dobe dodávať ľuďom optimizmus, či dodávať istotu v lepšie prežívanie. Mnohí sú frustrovaní, znechutení z toho, čo sa deje. Ľudstvo sa dostalo do obdobia, ktoré sa zapíše do našich životov. Či už to priznávame alebo nie, táto „korona“ situácia zasiahla aj nás. Zasiahla nás v každodennom živote, v každodenných prežívaniach. Všetky opatrenia a nariadenia sú pre každého niečím novým, no zároveň sa stávajú súčasťou našich životov.

Súčasťou našich životov je však aj prežívanie sviatkov, ktoré vyznávame. V tomto roku sme aj veľkonočné sviatky prežívali v akomsi „lockdowne“, čo znelo veľmi desivo a nevedeli sme si predstaviť, že naše stretnutia budú obmedzené. Dni sviatkov prešli a my sme predpokladali, že prežívanie vianočných sviatkov bude iné, lepšie, neobmedzené. Blížia sa dni, ktoré patria ďalším sviatkom a to sú dni Vianoc. Opäť však počúvame z každej strany, ako nám ich dovoľia prežívať. Možno to bude znieť už ako „kliše“, ale ja Vám chcem popriať prežívanie týchto vianočných sviatkov hlavne v zdraví a v rodinnej pohode. Nech sa tieto Vianoce nepokazia chorobou. Nech sú plné lásky, nech deťom radosť z darčiekov nič nepokazí, nech sú to naše Vianoce.

Prajem Vám teda šťastné a veselé Vianoce a úspešný nový rok 2021.

PhDr. Ľubomír Hreha, starosta obce

Milí spoluobčania, tento rok veľmi zvláštne začal a ešte zvláštnejšie končí. Žijeme čas, ktorý si nikto z nás nevedel ani len predstaviť, ale musíme sa zomknúť a veriť, že všetko zlé raz skončí. Prichádza čas Vianoc. Čas, keď sa stretávajú rodiny a blízki, keď si navzájom dávame darčeky, keď sa narodil náš Spasiteľ. A teda, až vianočné zvonky zazvonia, ihličie Vám doma zavonia, zahodte všetky trápenia a starosti, užite si sviatky v šťastí a radosť.

Vo vianočnom čase a v novom roku veľa šťastia, zdravia a pokoja, splnenie všetkých želaní a veľa Božích milostí Vám praje

redakcia Bystrianskych novín

Najstarší žijúci občan našej obce

Ing. Emil Doboš

**nar. 07.09.1928 bývajúci na ul.
Pod Stavencom
sa dožil úctyhodného veku
- 92 rokov**

Srdečne blahoželáme!

JUBILEJNÝ ROK FARNOSTI

Na Prvú adventnú nedeľu 29. novembra 2020 farský administrátor Mgr. Branislav Polča pri svätých omšiach v Kostole sv. Františka na Sídlišku, v Kostole sv. Jakuba v Hermanovciach a vo farskom Kostole sv. Urbana v Bystrom vyhlásil Jubilejný rok farnosti. Veriaci miestneho cirkevného spoločenstva si totiž na budúci rok 1. decembra 2021 pripomenú a oslavia 30. výročie zriadenia Rímskokatolíckej farnosti sv. Urbana v Bystrom. Jubilejný rok farnosti má byť obdobím intenzívnej duchovnej obnovy miestneho farského spoločenstva skrze Modlitbu Jubilejného roku farnosti a rozličné naplánované pastoračné aktivity, ktoré sa budú realizovať hneď, ako to umožní priaznivejšia epidemiologická situácia.

Mgr. Branislav Polča,
farský administrátor

Informácie o prevedených prácach

Napriek tomu, že situácia počas roka 2020 je od 13. marca na celom území Slovenska neľahká kvôli šíriacemu sa ochoreniu COVID-19 a jeho nepriaznivému pôsobeniu aj na náš každodenný život, v našej obci sa aj tak naďalej poctivo pracovalo, nezaháľali sme ani chvíľku. V priebehu niekoľkých mesiacov sa nám podarilo urobiť opäť kus práce.

Zamestnanci obce čistili a kosili verejné priestranstvá v obci, ihriská, cintorín a pozemky, ktorých majiteľom je obec Bystré, vykonali jarný rez stromov, ktoré sa nachádzajú na pozemkoch vo vlastníctve obce a taktiež vyčistili korytá miestnych potokov.

Zamestnanci obce vykonali rekonštrukciu chodby pred polytechnickou učebňou, rekonštrukciu kuchyne a rekonštrukciu kabinetu v telocvični ZŠ Bystré. Rozšírili časť prístupovej cesty vedľa Národného strediska Jednota na Sídlišku, opravili rigol vedľa futbalového ihriska na Hermanovskej ulici a upravili časť krajnic.

Pokračovali sme s opravou oplotenia okolo futbalového ihriska a namontovalo sa verejné osvetlenie na cyklochodníku, ktorý vedie okolo Hermanovského potoka a taktiež pred budovou rýchleho občerstvenia Piccolo. Po okrajoch cyklochodníka boli umiestnené odpadkové koše a lavičky.

Zamestnanci obce zabetónovali nové schodište vedľa hasičskej zbrojnice a opravili schodisko na lávke cez rieku Topľa, na ktorom bola vybudovaná aj bezbariérová rampa.

Premiestnili sa futbalové bránky z parku na ul. Cementárskej na lúku, ktorá sa nachádza vedľa Dúbravského potoka na parcele registra „E“ č. 1917/2, katastrálne územie Bystré, ktorá je vo vlastníctve obce Bystré, ktorej povrch vyrovnali a vyčistili od náletových drevín (na uvedenej lúke plánujeme postaviť altánok).

Stavebné práce na stavbe - **Kompostáreň v obci Bystré** boli ukončené a stavba bola skolaudovaná. Okresným úradom, odborom starostlivosti o životné prostredie vo Vranove n/T bol schválený prevádzkový poriadok kompostárne a bol vydaný súhlas na prevádzkovanie kompostárne. Bola už vykonaná aj záverečná kontrola pracovníkov Ministerstva životného prostredia.

Taktiež sa nám podarilo ukončiť aj projekt **„Zníženie energetickej náročnosti verejnej budovy – prevádzkovo-administratívna budova obce Bystré (hasičská**

zbrojnica), kde už tiež bola vykonaná aj záverečná kontrola pracovníkov Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry.

Obci Bystré bola Slovenskou agentúrou životného prostredia schválená žiadosť na projekt pod názvom **„Revitalizácia okolia pri Pamätníku padlým II. svetovej vojny“** na výsadbu okrasných kríkov a kvetov vo výške 5000 €, tento projekt je už tiež ukončený. Zamestnanci našej obce tu vybudovali aj nový chodník. Podarilo sa nám zrekonštruovať aj chodník, ktorý sa nachádza vedľa budovy obecného úradu, kde boli tiež vysadené okrasné kvety.

Obci Bystré bola **Fondom na podporu umenia** schválená žiadosť s názvom **„Akvizícia knižného fondu Obcej knižnice v Bystrom“** na nákup kníh v sume 1000 €.

Zamestnanci obce vybudovali nové sprchy pre hráčov hostí a práčovňu v areáli Futbalového klubu OFK Tatran Bystré a ukončili rekonštrukciu oplotenia futbalového ihriska.

Zamestnanci obce opravovali výtlky na miestnych komunikáciách v obci, umiestnili nové dopravné značky, lavičky a odpadkové koše v obci, zbúrali starú budovu na hospodárskom dvore vedľa obecného úradu, kde je plánovaná výstavba novej garáže pre autá a pravidelne zabezpečujú separovaný zber v obci a prevádzku zberného dvora a kompostárne.

Spoločnosť STELL, s.r.o. Vranov n/T ukončila rekonštrukčné práce na budove domu služieb.

Obec zakúpila dostatok ochranných rúšok a dezinfekčných prostriedkov pre zamestnancov obce, materských škôl, žiakov a zamestnancov ZŠ, aby sa bez problémov mohol začať nový školský rok, keďže je potrebné dodržiavať všetky nariadené opatrenie proti šíreniu COVID-19.

Najviac nás mrzí, že sme sa už neuveriteľných a veľmi dlhých 9 mesiacov nemohli stretnúť na žiadnej spoločenskej, kultúrnej a športovej akcii, stretnúť sa ako „obec“. Veríme, že celá táto mimoriadna situácia rýchlo skončí a my sa budeme môcť vrátiť do „normálneho“ života, života, aký sme žili predtým, života, keď sa budeme môcť voľne pohybovať po obci, keď sa budeme môcť naplno stretávať s našou rodinou, našimi blízkymi, našimi priateľmi, keď si budeme môcť pri stretnutí opäť podať ruku a objasť sa. Držme si prsty!☺

kolektív pracovníkov OcÚ Bystré

Celoplošné testovanie v našej obci I. a II. kolo

Ako všetci dobre vieme, na základe rozhodnutia vlády SR sa na celom území Slovenskej republiky uskutočnili dve kolá celoplošného testovania, a to dva víkendy po sebe v termíne I. kolo – 31.10.2020 a 01.11.2020 a II. kolo – 07.11. – 08.11.2020. V našej obci boli určené dve odberné miesta, v hasičskej zbrojnici a na futbalovom štadióne. Celoplošné testovanie malo byť podľa vlády SR v pôsobnosti Ministerstva obrany SR a Ministerstva zdravotníctva SR, no v skutočnosti, ako ste isto počuli aj v médiách, to až tak celkom pravda nebola. Celá príprava zabezpečenia celoplošného testovania a odberných miest bola v kompetencii samosprávy, a teda našej obce. V prvom rade bolo potrebné zabezpečiť z nášho pohľadu to najdôležitejšie a to zdravotný personál. Bez nich by sme predsa nemohli vykonať žiadne odbery. V našej obci sa nám podarilo zohnať zdravotný personál, ktorí bol z našej obce. Ďalej bolo potrebné zabezpečiť administratívnych pracovníkov z obce a dobrovoľníkov. Potrebné bolo zabezpečiť aj všetky dezinfekčné prostriedky, ochranné obleky, rúška, rukavice, návleky na obuv, pripraviť priestory odberných miest (označenie, dezinfekcia, namontovať osvetlenie, ...). To všetko stálo našu obec nemalé finančné prostriedky, tak už len teraz veríme, že tak ako sľúbili, nám ich aj refundujú.

Zoznam osôb, ktorí sa podieľali na bezproblémovom chode celoplošného testovania:

- starosta a zamestnanci obce
- velitelia odberného tímu: des. Ján Dzurovčín a des. Ján Celušňák
- príslušníci Policajného zboru: npor. Bc. Jozef Bublavý a prap. Peter Sabo
- zdravotníci: Dominika Haľková, Michaela Vravcová, Matúš Sukovský, Martina Hrehová, MUDr. Lenka Bublavá, Emília Ferková, Michal Ferko, Martina Hrehová, Monika Horváthová, Timea Velebírová
- administratívni pracovníci: Slavomír Fedor, Štefan Kuba, Ján Haľko, Stanislav Hreha, Ing. Ján Zubaj
- dobrovoľníci: Bc. Štefan Koval', Mgr. Branislav Polča
- dobrovoľníci – členovia DHZO: Mgr. Martin Molitoris, Jozef Džama, Vladimír Ol'ha, František Jakubko, Jozef Buchaľ, Marek Hric, Štefan Pižga, Štefan Ol'ha, Radovan Ol'ha, Tomáš Ol'ha, Ján Onufer, Radko Hric, Pavol Benčo, Slávko Koval', Ľuboš Ol'ha, Radoslav Čebra, Ľuboš Leško, Pavol Hreha, Jozef Mitráš, Ján Vravec

V mene celej našej obce im chceme ešte raz všetkým poďakovať za dosiahnutie bezproblémového celoplošného testovania v I. a II. kole.

Počet testovaných a pozitívnych v našej obci za obidve odberné miesta spolu:

I. kolo – z celkového počtu 1500 testovaných ľudí bolo 12 pozitívnych

II. kolo – z celkového počtu 1498 testovaných ľudí boli 3 pozitívni

Čaká nás sčítanie obyvateľov Slovenskej republiky v roku 2021

KLIK K LEPŠEJ BUDÚCNOSTI

Sčítanie obyvateľov bude prebiehať od 15. februára 2021 do 31. marca 2021.

Prvýkrát v histórii budú využité údaje z existujúcich administratívnych zdrojov v kombinácii s údajmi získanými od obyvateľov. Zber údajov od obyvateľov nebude prebiehať prostredníctvom papierových formulárov, ale vyplníme elektronického sčítacieho formulára.

Rok 2021 bude z pohľadu budúcnosti Slovenska veľmi dôležitým rokom. Po desiatich rokoch totiž bude na Slovensku prebiehať sčítanie obyvateľov, domov a bytov. V porovnaní s predchádzajúcimi sčítaniami je výnimočné – výlučne elektronické sčítanie a prvé integrované sčítanie.

100% ELEKTRONICKÉ

Elektronické a integrované sčítanie prináša mnohé výhody, akými napríklad sú:

- presnejšie a kvalitnejšie údaje
- bezpečnosť
- šetrenie životného prostredia
- rýchlosť sčítania

KTO SA MÁ ZÚČASTNIŤ SČÍTANIA OBYVATEĽOV?

Zúčastniť sa sčítania je právom a zároveň zákonnou povinnosťou každého obyvateľa Slovenskej republiky. Na účely sčítania sa obyvateľom rozumie každý, kto má v Slovenskej republike trvalý, prechodný alebo tolerovaný pobyt.

SČÍTANIE RÝCHLO A JEDNODUCHO

Obyvateľ sa sčíta sám alebo s pomocou blízkej osoby na akomkoľvek mieste využitím počítača, tabletu alebo mobilu s pripojením na internet. Sčítací formulár bude dostupný na webovej stránke www.scitanie.sk alebo sa obyvateľ sčíta cez mobilnú aplikáciu. Samosčítanie predstavuje rýchly a jednoduchý spôsob na vyplnenie sčítacieho formulára, bez narušenia privátnej zóny obyvateľa.

Obyvatelia, ktorí sa nevedia alebo nemôžu sčítať sami (napr. z dôvodu imobility), budú môcť využiť aj službu asistovaného sčítania. V každej obci bude zriadené kontaktné miesto, kde obyvateľovi so sčítaním pomôže stacionárny asistent. Na území obce budú tiež pôsobiť mobilní asistenti, ktorí navštívia domácnosť obyvateľa v prípade, že o takúto službu požiada. Obyvatelia v zariadení (napr. zariadenia sociálnych služieb, zdravotnícke zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti) budú sčítaní prostredníctvom asistenta v zariadení.

Všetky údaje, ktoré obyvateľ počas sčítania do formulára uvedie, sa musia vzťahovať na rozhodujúci okamih sčítania, ktorým je 1. január 2021.

BEZPEČNOSŤ ELEKTRONICKÉHO SČÍTANIA

Elektronické sčítanie prináša so sebou aj určité otázky spojené s bezpečnosťou uchovávaní údajov. Počas Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 bude zachovaná maximálna možná ochrana osobných údajov. Bezpečnosť všetkých údajov je totiž prioritou a zároveň aj jednou zo základných podmienok elektronického sčítania. Všetky získané údaje budú bezpečne chránené pred únikom, zneužitím alebo krádežou.

Prevenencia proti požiarom

Hovorí sa, že oheň je dobrý sluha, ale zlý pán, a tak, na začiatku vykurovacej sezóny, sme chceli upriamiť pozornosť na to, ako je dôležité dodržiavať bezpečnostné opatrenia. Cieľom aktivity bolo poskytnúť informácie ohľadom zabránenia šírenia požiaru. Predseda nášho dobrovoľného hasičského zboru, pán Mgr. Martin Molitoris, nám porozprával, aká je dôležitá správna úprava priestorov okolo vykurovacích telies, čistenie komínov a takisto sme sa zaoberali otázkou vypaľovania lístia. Najčastejšími príčinami vzniku požiarov v súvislosti s komínmi sú opotrebenie vykurovacieho telesa, porušenie tesnosti dymovodu, nesprávna montáž dymovodu, nedostatočný odstup komínov od drevených častí, otvorené komínové dvierka na povale či neodborné vypaľovanie komínov. Na prvom mieste medzi príčinami vzniku požiarov spôsobených komínmi je však **vyhorenie sadzí**. To je následkom **zanedbaného čistenia komína**. Riziko vyhorenia sadzí vzniká už pri 3 mm vrstve. Pri znečistenom komíne hrozí aj **priotrávenie splodinami horenia unikajúcimi do miestnosti** – taká otrava oxidom uhoľnatým má často vážne následky a niekedy končí aj smrťou. Lehoty ako často čistiť komíny upravuje vyhláška č. 401/2007 Z. z., ktorá myslí aj na čistenie plynového komína nasledovne:

Pri pripojení spotrebičov s celkovým tepelným výkonom do 50 kW na komínové teleso:

- raz za 4 mesiace pre spotrebiče na tuhé alebo kvapalné palivá
- raz za 6 mesiacov pre spotrebiče na plynne palivá a komín bez vložky
- raz za 12 mesiacov pre spotrebiče na plynne palivá a komín s vložkou

Pri pripojení spotrebičov s celkovým výkonom nad 50 kW:

- raz za 2 mesiace pre spotrebiče na tuhé alebo kvapalné palivá
- raz za 6 mesiacov pre spotrebiče na plynne palivá

Pozornosť sme venovali aj umiestneniu zvyškov po vyhorení, čiže popolu, ktorý môže byť tiež nebezpečný. Horúci popol sa nikdy nevyhadzuje priamo do smetnej nádoby alebo kompostera! Popol je potrebné najskôr opatrne naplniť do ohňovzdorného kovového zásobníka, až kým úplne nevychladne. **Vždy je potrebné dávať pozor na to, aby sa v popole nenachádzali zvyšky žeravých uhlíkov!** Aj vo vychladnutom popole môžu zvyšky uhlíkov zapáliť ostatný odpad. Dodnes je popol z dreva považovaný za dobré draselné hnojivo, no každý záhradkár by si mal zväziť, v akom množstve a kde využije popol zo spáleného dreva v záhrade.

Začiatkom vykurovacej sezóny sa viac ako inokedy počas roka stretávame s výzvou, aby sme nezanedbávali kontrolu aj výhrevným telesám, ktoré spaľujú plyn, pri ktorých je dôležitá revízia. Nejde pritom len o zabezpečenie bezproblémovej prevádzky a vyhnutie sa možnosti, že počas najtuhšej zimy zrazu kúrenie prestane fungovať, ale hlavne o našu bezpečnosť, ktorá môže byť v prípade niektorých porúch kotla (napr. únik oxidu uhoľnatého do miestnosti) vskutku ohrozená. Pripomenuli sme si, aké je dôležité byť pripravený na vykurovaciu sezónu, lebo aj malé zanedbanie bezpečnostných opatrení môže spôsobiť nielen materiálne škody, ale môže byť ohrozený aj život človeka.

Kolektív pracovníkov kancelárie TSP a TP Bystré

Adventný veniec - tradícia najkrajších sviatkov roka – Vianoc

Máme tu opäť Vianoce. Pre väčšinu z nás sú to najkrajšie sviatky roka, s ktorými sa spájajú rôzne tradície a symboly. Úplne prvou tradíciou Vianoc, s ktorou sa spája hlavne začiatok adventu je tradičný adventný veniec. Aj napriek tomu, že Únia žien Dedina má skoro 50 členiek, našli sa aspoň dve žienky, ktoré ani tento rok nezaháli a na Námestí svätého Urbana zhotovili mohutný adventný veniec, ktorý bude počas zimy zdobiť našu obec. Zamestnancom obce patrí vďaka za osadenie konštrukcie a dovoz čečiny. Pevne veríme, že ostatným členkám, ktorým to tento rok nedovoľovali pracovné povinnosti, zdravotné problémy či karanténne opatrenia, sa k nám najbližšie roky rady pridajú.

Pokojné prežitie vianočných sviatkov praje
Únia žien Dedina

KOMUNITNÉ CENTRUM - KOMUNITNÉ SLUŽBY BYSTRÉ

Obec Bystré sa aj v roku 2019 zapojila do Národného projektu KOMUNITNÉ SLUŽBY V MESTÁCH A OBCIACH S PRÍTOMNOSŤOU MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNIT - II. FÁZA. Hlavným cieľom NP KS MRK je podpora rozvoja poskytovateľov troch sociálnych služieb krízovej intervencie, ktorí budú poskytovať dostupné odborné činnosti a aktivity realizované v oblasti podpory sociálnej inklúzie osôb v nepriaznivej sociálnej situácii s dôrazom na marginalizované rómske komunity (MRK) ohrozených sociálnym vylúčením alebo s obmedzenou schopnosťou spoločensky sa začleniť a samostatne riešiť problémy. Od novembra 2019 až do marca 2020 KC - KS, vykonávalo svoju činnosť podľa § 24 d, zákona 448/2008 o sociálnych službách. Poskytovali sme: základné sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie, preventívne aktivity a zabezpečenie záujmovej činnosti. Uskutočnili sme preventívne aktivity: 1. V zdravom tele zdravý duch - šport + vitamíny, 2. Hormonálne zmeny u adolescentov, ich vplyv na vývoj, 3. Bezpečnosť pri zimných športoch, 4. Sv. Valentín. Komunitné aktivity 2019/2020: 1. Úcta k starším, 2. Tvorivé dielne - Výroba vianočných dekorácií, 3. Novoročné stretnutie pri punči, 4. Karneval. Prišiel marec 2020 a s ním pandémia, ktorá nepriaznivo zasiahla nás všetkých. COVID-19. Boli prijaté opatrenia na výkon činností v KC počas krízovej situácie. No aj napriek tomu sme sociálne služby poskytovali naďalej a poskytujeme ich aj v tejto dobe v obmedzenom režime, tak ako počas 1. vlny, tak aj 2. vlne pandémie. Dodržiavame prijaté opatrenia - realizujeme aktivity prioritne obsahovo zamerané na COVID-19 v oblasti hygieny a zdravia. Formou komunitnej rehabilitácie sme šli a naďalej šijeme (aj keď podľa možností a tiež aktuálnych opatrení) spolu s našimi šikovnými žienkami „stacionárkami“ ochranné rúška, hygienické vrecúška a praktické tašky. Počas pandémie sme spolupracovali so ZŠ, kde sme pomáhali s roznášaním úloh a pracovných listov žiakom ZŠ Bystré. Do dnešného dňa spolupracujeme so Súkromnou strednou odbornou školou v Giraltovcich, ktorú navštevujú aj naši študenti z Bystrého, ktorým poskytujeme domáce úlohy prostredníctvom pracovných listov. V čase tejto neľahkej doby je potrebné neohrozovať seba, svojich rodinných príslušníkov ani prijímateľov sociálnej služby. Komunitné centrum – Komunitné služby v Bystrom funguje a naďalej poskytuje sociálne, ale aj základné poradenstvo a šíri osvetu medzi MRK.

Držme si všetci prsty, želajme si navzájom veľa síl a zdravia...a verme, že SPOLU to ZVLÁDNEME.

KS spracovala Mgr. Katarína Gajdošová - odborný pracovník KC

Keďže práve prežívame adventné obdobie, priestor pred Kostolom sv. Františka prvýkrát počas vianočných sviatkov skrášľuje adventný veniec, ktorý nám zhotovili pracovníci obecného úradu a o jeho výzdobu sa postarali členky Únie žien zo Sídlička: p. Kovaľová Antónia, p. Onuferová Eva, p. Saukulíčová Božena a p. Hudáková Mária. Počas dňa pritiahne zrak okoloidúcich, keďže je veľký a krásny. Večer zas svojimi svetielkami rozjasní priestor pred kostolom a spríjemní večernú prechádzku. Preto všetkým, ktorí sa o toto dielko pričínili, srdečne ďakujeme.

Únia žien Sídličko

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia (Supported using public funding by Slovak Arts Council) v obci Bystré realizáciu projektu s názvom „Akvizícia knižného fondu Obcej knižnice v Bystrom“, a to vo výške 1000 € na akvizíciu knižného fondu (nákup kníh).

„Každý rok k nám na Silvestra chodí svokra, ale tento rok asi urobíme konečne výnimku!“
„Akú?“
„Pustime ju dovnútra!“

Bystrianski hasiči v roku 2020

Žijeme zvláštnu dobu. Dobu, ktorú si nepamätajú ani najstarší obyvatelia našej obce, ktorí si pamätajú aj hrôzy vojny, ktoré v minulom storočí sužovali náš kontinent. Asi najvýstižnejším znakom týchto dní je zahaľovanie sa rúškami, nepodávanie si rúk či značné obmedzenie kultúrno-spoločenských, náboženských či športových udalostí. Každú obec, našu nevynímajúc, negatívne postihlo šírenie pandémie COVID-19 v každej oblasti. Určite viacero organizácií pracujúcich v našej obci malo plno plánov a cieľov, ktoré chceli v roku 2020 splniť, dosiahnuť či zrealizovať. Áno, tak to bolo aj s plánmi Dobrovoľného hasičského zboru v Bystrom. Ciele, ktoré sme si vytýčili na tento rok v športovej oblasti, sa nespĺnili kvôli zrušeniu súťažného ročníka Plameň, čím sa zničili naše ambície, ktoré sme chceli dosiahnuť v žiackej kategórii, čo bolo ľúto nielen tým, ktorí sa v posledných rokoch venovali práci s mládežou, ale predovšetkým samotným deťom. Vzhľadom na ich vek to bola pre ne posledná možnosť súťažiť v kategórii Plameň. Akosi náplasťou bola aspoň s obmedzeniami uskutočnená Zemplínska hasičská superliga, v ktorej naši muži obsadili konečné piate miesto. Rok 2020 mal byť rokom, kedy sme sa chystali usporiadať 40. ročník súťaže O pohár starostu obce a zároveň to malo byť aj finálové kolo spomínanej superligy. Žiaľ, vzhľadom na pandemickú situáciu v našej obci na prelome augusta a septembra, sme museli podujatie nadobro zrušiť.

Čo sa týka jednotky DHZO v roku 2020 (údaje sú k 30.11.2020) sme boli na základe výzvy operačného strediska HaZZ v Prešove vyslaní k 6 zásahom (požiar haly, horiaci kontajner, suchá tráva, ...) a k 2 technickým výjazdom (nehoda kamióna, odstraňovanie povodne). Popritom sme boli na 7 technických výjazdoch pri pomoci občanom obce

(čistenie kanalizácie, čistenie vozovky, ...). Zúčastnili sme sa dvoch taktických cvičení.

Možno na rozdiel od iných organizácií, ktorých činnosť pandémie v tomto roku utlmila úplne, pre dobrovoľných hasičov predstavovala určitú výzvu na plnenie úloh, s ktorými sme doposiaľ nemali skúsenosti. Za pár dní sme sa museli vysporiadať s otázkami ako:

- s čím vykonávať protipandemické opatrenia (nákup dezinfekcie, motorových rosičov STIHL, ...).
- ako zabezpečiť ochranu člena hasičskej jednotky (ochranné pomôcky, masky, celotelové overaly, rukavice).
- a hlavne, kto bude vykonávať dezinfekciu (vzhľadom na vírus, nie každý bol úplne naklonený podieľať sa na tejto činnosti). Spoločne so starostom obce sme v krátkej dobe zabezpečili potrebné materiálno-technické vybavenie.

V rámci obce sme počas 1. vlny (od 1.4.2020) začali s pravidelným vykonávaním dezinfekcie verejne prístupných miest (zastávky SAD, ŽSR, priestory pred obchodmi či zdravotným strediskom a poštou, dezinfekcia košov na TKO). Počas 1. vlny bolo takto odpracovaných vyše 50 hodín. Taktiež sme v našej obci začali s dezinfekciou domu smútku po smútočnom obraze.

Pri zabezpečovaní chodu karanténneho strediska vo Vranove nad Topľou sme na základe výzvy operačného strediska HaZZ v Prešove taktiež plnili jednotlivé úlohy (vstupná evidencia do povinnej karantény, roznos stravy v budove karanténneho strediska, dezinfekcia, ...). Siedmi členovia DHZO odpracovali spolu 481 hodín.

Počas dvoch kôl celoplošného testovania v našej obci sme odpracovali ďalších takmer 500 hodín.

Rok 2020 je ozaj iný ako predchádzajúce. Po minulé roky sme v letných mesiacoch počuli z našich ihrísk krik detí a hučanie hasičskej striekačky na tréningu či na súťažiach. Zažívali sme stretnutia občanov na spoločných akciách ako Míľa pre mamu, varenie guľášu či na koncoročnej zabíjačke. Možno práve tento rok je rokom tej skutočnej previerky. Previerky každého z nás a pre hasičov aj previerkou, či heslo, ktoré máme na zástave „Bohu na slávu, blížnemu na pomoc“ je iba heslom alebo máme ten odkaz v srdci.

Aj touto cestou chcem poďakovať všetkým členom DHZ, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na plnení úloh v tomto roku. Zároveň chcem nielen hasičom, ale aj všetkým občanom a ich rodinám popriať pokojné a príjemné prežitie vianočných sviatkov a šťastné vykročenie do nového roku 2021.

Mgr. Martin Molitoris – predseda DHZ

ČAROVNÉ RÚŠKO

COVID-19 - slovo, ktoré sa v týchto dňoch skloňuje asi na každom kroku. Donedávna sme o tejto chorobe počuli iba z médií, keď začiatkom tohto roka začal „šarapatit“ aj u nás. Čakali sme, čo bude, aký to bude mať priebeh, aké následky prinesie. V piatok 13. marca 2020 sme aj my, materské školy, dostali pokyn od vlády SR, že sa brány našich škôl musia od pondelka 16. marca zatvoriť z dôvodu šírenia pandémie. Najskôr to bola informácia, že budeme musieť v domácom prostredí vydržať 3 týždne. Nastalo odlúčenie od našich ratolestí, ktoré nám, učiteľkám, veľmi chýbali. V prvých dňoch, keď prepukol vírus COVID-19, sme sa všetci pedagogickí zamestnanci podieľali na šití rúšok pre našich starších obyvateľov. Po dvoch týždňoch strávených v domácom prostredí išlo o vlastnú iniciatívu učiteliek oboch materských škôl v Bystrom nadväzovať mimoškolský kontakt s deťmi.. A tak sme sa pustili do zhotovenia pracovných listov, ktoré sme následne za pomoci asistentov rozniesli do rodín detí, ktoré navštevujú naše MŠ. V spolupráci oboch MŠ sme spoločne vytvorili stránku na Facebooku, kde každý deň iná pani učiteľka pridala deťom úlohu, ktorú spoločne s rodičmi splnili. Svojimi statusmi a fotkami nám dávali najavo, že to deti baví a tešia sa na ďalšie úlohy. Problémy sme nemali ani s deťmi z MRK. Keď sme sa nevedeli s nimi spojiť, asistent učiteľa navštívil rodinu v domácom prostredí. Rodičia nám boli ústretoví a nápomocní. Prišiel jún a po dlhej dobe sme konečne znova mohli prísť medzi svojich kolegov a deti. Ale nebolo to ako predtým, pretože sme museli začať dodržiavať prísne hygienické pravidlá. Od častého umývania a dezinfekcie rúk až po dezinfekciu priestorov v materských školách. Budovy škôl sa uzamkli a do budovy školy môžu rodičia vstupovať po svoje ratolesti po jednom. Je pravdou, že tieto opatrenia a nariadenia vlády sa menia zo dňa na deň a je to aj pre nás veľmi náročné obdobie, ale spoločnou snahou a úsilím to určite v zdraví zvládneme.

ČAROVNÉ RÚŠKO

DVE GUMIČKY ZA UŠKÁ,
NOŠTEK, ÚSTA DO RÚŠKA.
MÁM ZAKRYTÚ PUSINKU,
STÁLE VIDIM MAMINKU.
USMIEVA SA OČAMI,
SVET SFAREBNEL RÚŠKAMI.

KEĎ KRÁČAME SPOLOČNE
MŮZME DÝCHAŤ BEZPEČNE.
NOŠTEK MÁM VŽDY SCHOVANÝ,
USMIEVAM SA OČAMI.

VŠETKY DETI, DOSPELÍ,
RÚŠKAMI OPEKNELI.
ROBIA TO PRE BABIČKU,
DEDKA, TETU, SESTRÍČKU.

RÚŠKOM DRUHÝCH CHRÁNIME,
VEĎ SA PREDSA LÚBIME.

MŠ Bystré172, MŠ Bystré311

Vianočná vinšovačka

Vinšujem Vám Vianoce,
aby ste mali štyri ovce.

A tie štyri ovce,
štyri barany,
to je krdeľ neslýchaný.

Vinšujem Vám smele
všetkým veselé:
sedliakom vrece
plné na pece,
pastierom kaše
a kravám paše,
sviniam žaluđu
nech tučné budú.

Vinšujem Vám všetkým
vinše,
na môj pravdu,
neviem inšie.
Na Vianoce hoj,
po Vianociach joj.

Vianoce

Vianoce sú, keď sme spolu,
keď rodina sadá k stolu.
Mamka, ocko, detičky,
dedkovia a babičky.
Vianoce sú od Ježiška,
dal nám lásku do balíčka.
Bolo jej dosť, dostal každý,
rozdělil ju raz a navždy.
Medzi ľuďi, kvietčky,
zvieratká aj včeličky.
Kúsok lásky zo srdiečka,
ukry aj ty do balíčka.

Základná škola v čase pandémie

Keď sme v posledných novinách hodnotili prvý polrok školského roka 2019/2020, nikto ešte ani len netušil, že ten ďalší polrok bude úplne iný, výnimočný. Že v školských laviciach posedíme do polovice marca a potom poniektorí ešte v júni, iní už vôbec. Pre každého z nás to bola nová skúsenosť. Boli pred nami nové výzvy, nové úlohy, ale verím, že tak, ako my učiteľia, aj žiaci spolu s rodičmi sa s nimi statočne popasovali a zvládli ich. Niektorí sa vzdelávali on-line formou, iní plnili zadané úlohy cez počítač. Nezabudlo sa však ani na žiakov, ktorí nemali prístup na internet, pre tých boli určené pracovné listy v papierovej forme, ktoré im boli roznášané domov.

Aj počas dištančného vzdelávania sme sa zapájali do rôznych súťaží - vedomostných, literárnych, výtvarných. Mnohé súťaže však boli zrušené, čo nás mrzí, lebo sme sa na ne svedomito pripravovali.

V septembri sme po zaslúžených mesiacoch oddychu zasadli do školských lavíc a spoločne sme začali školský rok 2020/2021. Vyučovanie prebiehalo za prísnych hygienických opatrení, ale všetci sme boli radi, že sme spolu, že sa vidíme a môžeme sa učiť spoločne v škole. Situácia sa však zo dňa na deň mení a nastal čas, keď žiaci druhého stupňa v celej SR museli prejsť na dištančné vzdelávanie. Myslím, že túto situáciu všetci zvládame lepšie ako v jari. Bez problémov sme nabehli

Beseda so spisovateľom Valentínom Šefčíkom

na on-line vzdelávanie, žiaci majú upravené rozvrhy a každý deň sa spoločne aspoň počujú, poniektorí aj vidia so svojimi spolužiakmi a učiteľmi. Škola využila možnosť a keď ministerstvo školstva umožnilo vzdelávanie niektorých skupín žiakov v škole, prešli na prezenčné vzdelávanie v škole. Pre učiteľov je to náročnejšie na prípravu a zosúladenie činností, keďže naraz pracujú s dvomi skupinami žiakov. Tých, ktorí sú doma, učia prostredníctvom počítača a popri tom sa ešte musia venovať aj žiakom v triede. Táto situácia je však náročná a trvá už dlho, preto všetci veríme, že čoskoro sa opäť stretne spolu v škole a uvidíme sa priamo, tvárou v tvár.

Popri tom všetkom sa nezabúdame venovať aj príjemnejším veciam, zapájame sa do rôznych súťaží, zbierok a podujatí.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa pridali k našej škole (ZŠ Bystré) a spolu s nami zbierali vrchnáčiky z plastových fliaš na pomoc pre Mareka. V zbere pokračujeme aj v tomto školskom roku, preto budeme radi, ak nám aj naďalej budete pomáhať.

Naším žiakom (Dominik Fečo, Benjamín Gajdoš) sa podarilo dostať medzi nominované príbehy v **celoslovenskej súťaži Detský čin roka**. Žiaľ, nepodarilo sa im vo svojej kategórii zvíťaziť, ale pre nás všetkých sú víťazmi. Ukázali, že majú srdce na správnom mieste a sú ochotní pomôcť iným kedykoľvek a kdekoľvek.

V októbri sme sa zapojili do celosvetovej kampane "**Ponožkový október**" a zbierali sme ponožky na pomoc ľuďom bez domova.

Zorganizovali sme Deň zdravej výživy na tému Cukry, tuky, soľ. S týmto tematickým dňom a rôznymi aktivitami sme sa zapojili do celoslovenskej súťaže **Hovorme o jedle**, v ktorej sme sa stali jednou z víťazných škôl. Pokiaľ nám to ešte pandemická situácia a opatrenia s tým spojené dovoľovali, stihli sme besedu s viacerými spisovateľmi - Valentínom Šefčíkom, Zuzanou Kubašákovou a Alžbetou Verešpejovou, ktorá zároveň vyhlásila výsledky literárnej súťaže **Čítačka s písaczkou**, v ktorej naša škola získala viaceré umiestnenia. Taktiež sme každý so svojou triedou absolvovali prechádzky po okolí, niektorí si to spojili so zberom odpadkov po dedine, iní skrášľovali okolie školy.

Na hodinách občianskej náuky sa v šiestom ročníku rozprávame o našej obci. Oboznamujeme sa s jej históriou i súčasnosťou, spoznávame známe i neznáme miesta, zaujímavých ľudí. Vymýšľame rôzne príbehy a básne o vzniku obce alebo o iných zaujímavých miestach v nej. Jednou z úloh, ktorú sme spoločne riešili a zamýšľali sa nad ňou s minuloročnými šiestakmi bolo: **Čo by som v obci zmenil, keby som bol starostom?**

Žiaci sa zamysleli, niektoré ich nápady boli zaujímavé, a tak posielame zopár tipov nášmu pánu starostovi. =) (Vieme, že niektoré veci sú nerealizovateľné, iné nie sú v kompetencii starostu obce, ale sú to veci, nad ktorými premýšľajú naši žiaci, ktoré im tu chýbajú.)

- cyklochodník medzi Bystrým a Čiernym nad Topľou
- opraviť mlyn a urobiť tam múzeum
- Dni obce Bystré
- pod jednou strechou mať základné služby - kadernička, kozmetička, krajčírka
- mini ZOO domácich zvierat
- animačný prázdninový program pre deti, zábavné popoludnie, obecný karneval, obecný Mikuláš
- poriadnu vianočnú výzdobu
- spropagovať Ščevicu - lepšia reklama v okolí
- záhony s kvetmi
- pravidelné dobrovoľné brigády ochotných obyvateľov
- cukráreň so zmrzlinou, kde by sa dalo posedieť

- zatvoriť krčmy, aby ľudia radšej sedeli spolu doma
- natrieť mosty, zábradlia v obci
- hodina hudby denne v obecnom rozhlase
- park pre deti
- skatepark
- vonkajšiu posilňovňu
- dopravné ihrisko
- múzeum o živote obce
- pamätnú tabuľu A. Marenčinovi
- zrekonštruovať obecné športoviská
- v zime klzisko

Vyhodnotenie literárnej súťaže so spisovateľkou Alžbetou Verešpejovou

Úspechy žiakov v školskom roku 2019/2020

Čítačka s písачkou - okresné kolo

2. miesto - Tímea Klimovská 4.b, 2. miesto - Ema Lendáková 6.b, Peter Dávid 3.a

Dni finančného spotrebiteľa - Diplom za slogan žiaci 6.a, 6.b

Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice - 34. miesto zo 187 zúčastnených knižníc

Ochranárík čísla tiesňového volania 112 - okresné kolo výtvarnej súťaže - 1. miesto - Anastázia Novotná 3.a

Hovorme o jedle - celoslovenská fotografická súťaž - 1. miesto - Bibiána Foltinová, 8.b

Strieborný diplom v súťaži Hovorme o jedle - zaujímavé podujatie - ZŠ Bystré

Komiksiada alebo komiksom k čítaniu - čestné uznanie - Daniela Marenčinová 5.b

Mendeliáda - okresné kolo - 1. miesto - Tomáš Hreha 9.b, Stanislava Viktorínová 8.b, Simona Kovaľová 7.b

Strelecká súťaž - okresné kolo - 1. miesto - Lenka Kriváková 7.b, 2. miesto - Zuzana Olhová 7.a, 3. miesto - Dávid Pivovarník - 5.a

Šaliansky Matko - školské kolo

1. kategória (2.-3. ročník) 1. miesto - Anastázia Novotná 3.a, 2. miesto - Filip Gajdoš - 2.a, 3. miesto - Martina Džamová - 3.a

2. kategória (4.-5. ročník) 1. miesto - Jakub Vaško 5.a, 2. miesto - Nela Hájniková 5.a, 3. miesto - Ema Katicová - 4.b

3. kategória (6.-7. ročník) 1. miesto - Samuel Sabol 7.b, 2. miesto - Timotej Katica 6.b, 3. miesto - Lenka Kriváková 7.b

Olympiáda z anglického jazyka - okresné kolo 3. miesto - Peter Bednár 6.a, 5. miesto - Lea Vašková 9.b

Šaliansky Matko - okresné kolo - 2. miesto - Anastázia Novotná 3.a

Báseň 2019 - celoslovenská súťaž 1. miesto - Mária Virbová 6.b, 2. miesto - Adam Lipták - 6.b

+ ocenie pre ZŠ Bystré za aktívny prístup pri vyhľadávaní a usmerňovaní literárne nadaných detí

Ochranárík čísla tiesňového volania 112 - národné kolo výtvarnej súťaže - 1. miesto - Anastázia Novotná 3.a

Nádejný drevár - okresné kolo - 3. miesto - Benjamín Gajdoš 9.b, čestné uznanie za tvorivé prevedenie výrobku - Šimon Kovaľ 5.b

+ ocenenie pre ZŠ Bystré za tvorivý prístup žiakov a učiteľov - Tvorivá škola

Mgr. Erika Novotná

POZITÍVNE VIANOCE

Len tak z reči do reči: Všimli ste si lingvisticko-lexikálnu zvláštnosť, ktorá nebadane napadla náš rodný materinský jazyk? V uplynulom roku 2020 nabralo kvôli všadeprítomnému koronavírusu prídavné meno „pozitívny“ negatívny nádych. Voľakedy sa týmto slovom označovalo čosi kladné, pekné, plusové, dobré. Dnes sa toto adjektívum najčastejšie používa v súvislosti s výsledkom antigénových alebo PCR testov na koronavírus. Ak ste pozitívny, je to negatívna správa. Byť

pozitívny znamená čosi zlé, nedobré a nebezpečné. Na druhej strane je dobrou správou a úľavou pre človeka, ak je negatívny, ak mu vyšiel negatívny test. Môžeme byť z toho celkom riadne dopletení.

Tohtoročné Vianoce nie sú také, ako boli po minulé roky. Ktovie, či ešte vôbec niekedy budú také, aké boli kedysi. Globálna pandémia nového druhu respiračného ochorenia COVID-19 zvyška a bez rúška kašle na naše sviatky, tradície a zvyky. Nerešpektuje ich, nerobí výnimky, nevyberá si. Zrušila nám tradičné náboženské prežívanie Veľkej noci, poznačila nám Dušičky a nezastaví sa ani pred Vianocami, Silvestrom a Novým rokom. Koronavírus a s ním spojené celoštátne branné manévry hygienických opatrení a bezpečnostných nariadení nám kradnú všetko, čo nám pripadalo samozrejmé a na čo sme boli zvyknutí.

Perlička. Rok 2020 bol podľa čínskeho kalendára rokom potkana. Na internete som si vygooglil, ako čínsky horoskop predpovedal a prorokoval, že Rok potkana 2020 bude predstavovať obdobie nových príležitostí, obdobie lásky a úspechu, obnovy stratených nádejí a možností. Čínsky horoskop na začiatku roku 2020 o ňom optimisticky veštil, že sa môžeme tešiť na obdobie poznačené skutočným šťastím, ktoré bude vyžarovať radosťou a pozitivitou (sic!), pretože prinesie do našich životov pozitívne zmeny. Hahaha, veštba čínskych bosoriek a viedem nevyšla. Tak vďaka za tento čínsky horoskop, aj za čínsky koronavírus...

Našťastie, nie sme poverčiví a nenaletíme naivne lacným čínskym horoskopom. Nie sme fatalisti, ale realisti. Neveríme horoskopom, ale Evanjeliu. Nespoliehame sa na riadenie Osudu, ale na riadenie Božej prozreteľnosti. Svetu, ktorý si z úspešných, bohatých, ale prázdnych celebrit urobil modly showbiznisu, ľudstvu, ktorý si z moci, peňazí a pohodlia urobil bôžikov, Boh zoslal krízu, ktorá má overiť, ako sme na tom s našou ľudskosťou. Boh dopustil skúšku, ktorá v nás má overiť a ukázať, akí vlastne sme.

Slovenský básnik a textár Ľuboš Zeman vo svojej básni s názvom Ľudia napísal: „Ľudia sú najlepší, keď im je najhoršie. Ľudia sú najhorší, keď im je najlepšie.“ Zdá sa, že pri všetkých negatívnych atribútoch tohto roku, ktoré mu prischli, je práve toto pozitívnu správou pre nás všetkých. Rok 2020 bol zlý, nepríjemný, náročný, ale hádam ukázal to dobré v nás. V našej krajine prebehlo celoplošné testovanie, ktoré ukázalo, koľko je medzi nami pozitívne nakazených. Možno by bolo dobré urobiť aj celoplošné testovanie slovenskej populácie, ktoré by nám ukázalo, koľko je medzi nami pozitívne naladených, ktorých nenainfikoval vírus negativizmu, ale zachovali si pozitívne myslenie a kladný postoj k ľuďom a veciam.

Uplynulý rok 2020 bol dosť zlý. Verím, že my sme neboli ešte horší ako on. Dúfame však, že nový rok 2021 bude oveľa lepší. A my takisto.

RENOVÁCIA FASÁDY FARSKEHO KOSTOLA SV. URBANA V BYSTROM

Od 20. apríla 2020 do 27. novembra 2020, teda celých sedem mesiacov tohto kalendárneho roka, prebiehala stavebná renovácia starej a poškodenej fasády veže farského Kostola sv. Urbana v Bystrom. S úradným schválením a pod odborným dohľadom Krajského pamiatkového úradu v Prešove sa Rímskokatolícky farský úrad v Bystrom ako investor stavby pustil do stavebne náročnej a finančne nákladnej obnovy omietky na rímskokatolíckom farskom kostole v centre obce, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou. Stavebná firma z Košíc, s ktorou bola uzavretá zmluva o dielo, na jar začala a na jeseň ukončila renováciu a náter fasády veže farského kostola. Vybudovala sa aj nová prístavba na schodisko na chór, ktorá sa zakryla plechovou strechou. Vyrobili a osadili sa dubové vstupné dvere do kostola, do sakristie a na chór. Začalo sa už aj s renováciou fasády lode, najprv na severnej strane a v jari budúceho roku sa bude pokračovať aj na južnej strane, kde sa odborne a umelecky zreštauruje a odkryje gotický kamenný portál. Za finančnú, materiálnu i pracovnú pomoc a spoluprácu chcem poďakovať pánovi starostovi PhDr. Ľubomírovi Hrehovi a pracovníkom Obecného úradu v Bystrom. Komplexná renovácia fasády farského Kostola sv. Urbana v Bystrom by mala byť hotová a dokončená do konca júla 2021.

Mgr. Branislav Polča, farský administrátor

L'ud, čo kráča vo tmách, uzrie veľké svetlo, nad tými, čo bývajú v krajine tieňa smrti, zažiarí svetlo. (Iz 9, 1)

Od chvíle, ako sa narodíme do tohto života, sprevádzajú nás problémy, choroby, tragédie, ťažkosti, trápenia, starosti až nakoniec smrť. Ako vidíme, v našich časoch je to ešte intenzívnejšie. Okolo nás zomiera príroda, zomiera ekonomika, zomiera kultúra, zomiera šport, zomierajú i ľudia, naši priatelia, známi či rodina. A nemôžeme proti tomu nič urobiť. A predsa, je tu riešenie. Slová proroka Izaiáša nám ponúkajú dva starobylé symboly – svetlo a tma. „Určite poznáte tú symboliku: svetlo a tma. To sú práve také dva princípy, ktoré veľmi vyhovujú rozmýšľaniu a rozjímaniu o živote a smrti. Ak je v izbe svetlo a v noci otvoríš oblok, nemôžeš pustiť tmu dovnútra. To sa nedá. Naopak, svetlo prenikne aj von z izby. Nemôžeš pustiť tmu dovnútra, ak je tam svetlo. To sa nedá. A presne toto riešenie nám ponúka aj novonarodený Ježiš Kristus, že útočišťom alebo obranou pred smrťou je jeho život, jeho láska. Tam, kde je Kristovo svetlo, Kristov život, Kristova láska, nemôže vniknúť smrť. Nemôže vniknúť tma. Preto sviatky Kristovho Narodenia nám vždy prinášajú „svetlo“- riešenie v našich životoch práve v Kristovi, ktorý je svetlom, životom i láskou.

V duchu slov proroka Izaiáša Vám všetkým prajem a v modlitbách vyprosujem, aby cez sviatky Božieho Narodenia ste duchovnými očami uzreli a prijali „svetlo“ Krista, ktorý je darcom úprimnej bratskej lásky, viery, nádeje, pokoja a riešením všetkých problémov a ťažkostí v našich životoch.

CHRISTOS RAŽDAJETSJA!

SLÁVIME JEHO!

o. Mgr. Pavol Seman, gréckokatolícky farár farnosti Hanušovce nad Topľou

A keď rodičia prinášali dieťa Ježiša, aby splnili, čo predpisoval Zákon, aj on si vzal dieťa do náručia a velebil Boha slovami: „Teraz, Pane, prepustiš v pokoji svojho služobníka podľa svojho slova, lebo moje oči uvideli tvoju spásu ...“ (L 2,27-30)

Milí občania Bystrého,

medzi nespĺnené sny viacerých mladých milovníkov áut patrí túžba vlastniť legendárneho Kitta, snád' to najslávnejšie auto z televíznej obrazovky. Je to prerobený Pontiac Firebird z 80-tych rokov, preslávený americkým seriálom Knight Rider. Len veľmi málo ľudí si mohlo tento sen splniť. Medzi nich patrí aj mladý Slovák zo Šale, ktorý kúpil staré pozostatky tohto modelu. Vrátiť' autu lesk a funkčnosť' stálo kopec námahy a hlavne nekonečné množstvo peňazí. Keďže chcel s autom legálne jazdiť' po cestách, musel absolvovať' aj kontrolu originality. A práve tam sa jeho sen trpkó skončil. Zistilo sa, že auto má prerezaný VIN kód, čo znamená, že nikdy nebude môcť' jazdiť'. Následne ho zhabala kriminálka, a tak majiteľ nemal ani auto, ani peniaze.

Neviem si predstaviť' jeho žiaľ, ale viem, že podobný trpký koniec majú očakávania mnohých ľudí, že budú mať dobrý život. „Mne sa to podarí!“ býva často mottom neskúsených. Spoliehame sa na seba, na známych, na zdravie, na peniaze, na vzdelanie, na sľubné rodinné pozadie a iné. Mám len niečo cez 30 rokov, ale dovoľm si povedať' vám to s istotou, že všetky tieto veci sklamáujú. Ak chcete založiť' život na niečom, čo vydrží, ostáva iba mocný Boh. Práve On sľúbil poslať' na svet Spasiteľa, ktorý všetko napraviť. Keď ho starý Simeon uzrel, hoc ešte len ako maličké dieťa, mohol s istotou vedieť, že Boh neklamal o spásu. Mal takú istotu, že uzrel ten najdôležitejší základ svojho života, že sa mohol s pokojom odobrať' na druhý svet. Uvidel spásu sveta, aj tú svoju. Uvidel Toho, ktorý to s ľuďmi dotiahol do víťazného konca.

Mnohé sny sa raz trpkó skončia. Zvlášť' tie, ktoré sme snívali bez jediného Spasiteľa na náš hriech. Najhoršie bude, ak nás stopne tá posmrtná „kontrola originality“ na Božom súde. Ale na to sa Ježiš narodil, aby nikto z nás nemusel skončiť' zle. Máme na Vianoce čo oslavovať'? Áno. Boh nás cez Ježiša opravil a môžeme plnohodnotne jazdiť' po pozemských cestách a raz aj po tých nebeských.

Prajem Vám všetkým radostne prežiť' vianočné sviatky 2020. Pokoj, lásku a život založený na Spasiteľovi Vám praje Mgr. Marek Ivan, evanjelický farár.

Pečieme na Vianoce

Prichádza vianočný čas a naše domovy začínajú rozvoniavať vôňou vianočných koláčikov. Tentokrát sme pre vás pripravili jednoduchú, ale o to lahodnejšiu zamatovú roládu.

POTREBNÉ PRÍSADY:

Cesto:

6 vajec,
5 PL kryštálového cukru,
3 PL tmavého kakaa,
1/2 KL sódy bikarbóny.

PLNKA:

1/2 litra mlieka,
5 PL PH múky,
1 vajce, 250 g masla,
1 vanilka,
5 PL práškového cukru,
2 PL kakaa

POSTUP:

Bielka vyšľaháme s cukrom na tuhý sneh, postupne pridáme žĺtky a potom sódu bikarbónu s kakaom už len jemne vmiešame varechou. Použijeme papier na pečenie. Po upečení vyklopíme na vlhkú utierku a stočíme. V mlieku rozmiešame vajce a múku, uvaríme hustú kašu. Do vlažného vmiešame maslo, vyšľaháme a rozdelíme na 2 časti. Do jednej dáme vanilku, a do druhej kakao a práškový cukor. Plát po vychladnutí rozbalíme, natrieme naň svetlú plnku a potom tmavú, zvinieme do rolády. Necháme si trochu kakaovej plnky, ktorú potom natrieme na roládu a ozdobíme ju ľahmi vidličkou a posypeme čokoládovou ryžou alebo čokoládovou polevou. Necháme stuhnúť.

Dobrú chuť!

ŠŤASTNÝ A VESELÝ NOVÝ ROK

Dvojo ožrate seba zastavili taxika. Taxikar zbačil, že su pijane, ta len zapnul motor, vipnul ho a povedzel: „Už sme tu.“
Ta mu dali peňezi, jeden mu podzekoval, ale ten druhí mu taku dal, cez piski, že až. Taxikar dumal, že sebe všimnul, že še s motorom nepohnul z mesca, ta še ho spital: „Ta to zaco bulo?“
A von mu hutori: „Nabuduce seba konroluj richlosc, šak ši nas mohol zabic!“

Policajt na Noví rok zastaví víchodniara a hovori:

„Pane, prosím, vistúpte z vozidla!“

Víchodniar na to: „Ja som pijani jak cele, poc ti dnuka!“

Pricestuje Bratislavčan na košickú stanicu, zastaví prvého domorodca a pýta sa: „Prósim vás, áko sa íde do céntra mésta?“ - načo mu miestni odvetí: „Kamarat muj, ta s takim glupim prízvukom še ti do centra nikdaj živí nedostaneš!“

Dal som manželke pod stromček psa."

„A prečo psa?"

„Už sa teším, ako ma s ním bude posielat' večer von!"

2021

Feri hutori kamarátovi: „Znaš co, dal som na Noví rok svojmu šéfovi ultimatum. Budz mi zvišice plat, abo dam vípoved!“

„Vážne, no a jak to dopadlo?“

„No nakonec sme našli kompromis. On mi nezviši plat a ja nedam vípoved.“

„Jano, čo dostaneš na Vianoce?“

„Človeče, ja ti neviem, ale asi chlapa. Videl som ho u manželky v skrini.“

NEDOSTATOK LEKÁROV

„Slovensku chýbajú všeobecní lekári pre dospelých, kritický stav je tiež pri pediatroch.“

Najvyšší kontrolný úrad SR upozorňuje nielen rezort zdravotníctva, ale aj vládu SR či poslancov parlamentu, že v krátkej budúcnosti môže byť ohrozená dostupnosť všeobecnej ambulantnej starostlivosti pre dospelých a deti. Analytici kontrolného úradu medzi významné rizikové faktory zaradili nízky počet všeobecných lekárov pre dospelých (VLD) či vysoký priemerný vek všeobecných lekárov pre deti a dorast – pediatrov (VLDD).

Jedným z nástrojov štátu pre riešenie tohto celospoločenského problému mal byť rezidentský program, ktorý spustilo ministerstvo zdravotníctva v roku 2014. Národná autorita pre oblasť externej kontroly prostredníctvom svojej analytickej jednotky zisťovala, či sa vďaka programu podarilo eliminovať riziká vyplývajúce z počtu a veku všeobecných lekárov. Kontrolný úrad na základe získaných dát konštatuje, že rezidentský program len čiastočne naplnil svoj strategický cieľ zameraný na riešenie kritického stavu počtu všeobecných lekárov

v teréne. Jeho reálny prínos nebol ministerstvom zdravotníctva detailne vyhodnotený a aj preto je diskutabilné jeho ostatné rozšírenie na ďalšie špecializačné medicínske odbory.

Slovensko má v porovnaní s krajinami Európskej únie výrazne nižší počet všeobecných lekárov pre dospelých, pričom v posledných štyroch rokoch je zaznamenaný mierne pozitívny trend. Kým pred desiatimi rokmi poskytovali všeobecní lekári svoje služby vo viac ako 2 200 ambulanciách, v roku 2018 ich počet klesol pod 2 tisícky. Jednotlivé ambulancie v priebehu roka navštívi skoro 18 milión pacientov a tento priemer sa dlhodobo výraznejšie nemení. Európske štatistiky tak pripisujú našej krajine nelichotivé umiestnenie a kým napríklad v susednom Česku pripadá na 100-tisíc obyvateľov 65 všeobecných lekárov pre dospelých, na Slovensku je toto číslo len na úrovni 45 lekárov a v porovnaní s priemerom európskeho spoločenstva je toto číslo ešte horšie. **Na 100 tisíc obyvateľov pripadá na Slovensku o 40 lekárov menej ako je priemer krajín EÚ.**

S vývojom počtu lekárov úzko súvisí ich veková štruktúra. **Priemerný vek všeobecného lekára pre dospelých je na Slovensku 54,1 roka** a v tejto štatistike sa držíme v európskom priemere. Oveľa kritickejšia situácia je v špecializácii pediater, kde sa priemerný vek **lekára v ambulancii pre deti a dorast dostal až na úroveň 62 rokov**. Vážnosť situácie zvyrazňuje aj fakt, že **viac ako 20 % týchto lekárov má vek nad 70 rokov**. Za ostatných desať rokov klesol počet ambulancií pre mladých ľudí z 1 149 v roku 2009 na 930 v minulom roku. Na stotisíc Slovákov pripadá 21 všeobecných lekárov pre deti a dorast, pričom v Čechách je situácia ešte horšia, pretože u našich západných susedov je pre 100-tisíc obyvateľov k dispozícii len necelých 14 detských lekárov. Priemer z dostupných čísel krajín EÚ sa dnes pohybuje na úrovni 19 pediatrov na stotisíc obyvateľov.

Reakciou na nedostatok všeobecných lekárov pre dospelých a deti či dorast bol rezidentský program. Národný program bol určený pre lekárov do 36 rokov, ktorí nemajú absolvované špecializačné štúdium v oblasti všeobecného lekárstva. Záujem o vzdelávanie v odbore všeobecne lekárstvo pre dospelých v rámci rezidentského programu má klesajúcu úroveň, pričom v roku 2014 sa do programu prihlásilo 78 lekárov, v roku 2019 to už bolo len 44 nových študentov. V období rokov 2014 až 2019 bolo do programu zaradených 302 mladých lekárov a štúdium úspešne ukončilo 135 absolventov. Najviac ich bolo v Košickom a Prešovskom kraji (KE – 32 a PO – 27 absolventov), najmenej v Bratislavskom a Trenčianskom kraji (BA – 10, TR – 3 absolventi). Pri pohľade na špecializáciu pediatria sa celkový záujem dostal na úroveň 133 rezidentov a ukončilo ju 27 absolventov. Najväčší počet záujemcov bol v roku 2016 a 2019, kedy bolo prekročené číslo 30 rezidentov.

Analytici kontrolného úradu na základe hodnotenia dát konštatujú, že počet absolventov rezidentského štúdia v odbore pediatria je veľmi nízky. **Program nedokázal zvrátiť negatívny vývoj priemerného veku pediatrov v ambulanciách VLDD a ani výraznejším spôsobom zastaviť dlhodobo klesajúci trend ich počtu.** Riziká sú identifikované aj v špecializácii všeobecné lekárstvo, pričom v oboch prípadoch ide o jeden z kľúčových nástrojov zabezpečenia dostupnosti všeobecnej ambulantnej starostlivosti pre každého pacienta v každom regióne Slovenska. Na základe tohtoročného vyhodnotenia analytických dát pripravuje úrad pre rok 2021 kontrolnú akciu zameranú na prierezové zhodnotenie nastavenia rezidentského programu v podmienkach slovenského zdravotníctva.

NKÚ dňa 09.12.2020

Meno	Rodičia
1. Liana Sukovská	(rodičia: Simona Sukovská a Matúš Sukovský)
2. Samuel Sykora	(rodičia: Zdenka Sykorová a Juraj Sykora)
3. Lukáš Horváth	(rodičia: Jana Horváthová a Lukáš Horváth)
4. Simon Dzurenda	(rodičia: Zuzana Dzurenová a Jozef Dzurenda)
5. Jozef Fiľo	(rodičia: Amália Fiľová a Jozef Fiľo)
6. Filip Kožej	(rodičia: Ing. Michaela Kožejevová a Peter Kožej)
7. Matúš Rostaš	(rodičia: Žaneta Majorská a Štefan Rostaš)
8. Boris Soták	(rodičia: Zuzana Sotáková a Pavol Soták)
9. Anna Turtáková	(rodičia: Jaroslava Turtáková a Imrich Turták)
10. Lea Sabolová	(rodičia: Emília Sabolová a Juraj Sabol)
11. Ondrej Kentoš	(rodičia: Nikola Kentošová a Andrej Kentoš)
12. Adriana Mitrášová	(rodičia: Adriana Mitrášová Turtáková a Dušan Mitráš)
13. Mateo Vravec	(rodičia: Klaudia Vravcová a Dušan Vravec)
14. Sára Tomkovičová	(rodičia: Natália Vašková a Richard Tomkovič)
15. Šimon Kušnir	(rodičia: Mgr. Anna Kušnírová a Patrik Kušnir)
16. Jakub Dzivák	(rodičia: Viktória Dziváková a Ing. Stanislav Dzivák)
17. Michal Bašista	(rodičia: Zuzana Bašistová a Marcel Bašista)
18. Filip David	(rodičia: Martina Davidová a Jozef David)
19. Gabriel Tkáč	(rodičia: Mgr. Juliana Tkáčová a Peter Tkáč)

MANŽELSTVO UZAVRELI

Meno	Dátum a miesto uzavretia manželstva
1. Klaudia Sabová a Dušan Vravec	01.05.2020 Bystré
2. Anna Danková a Branislav Turcovský	16.05.2020 Hermanovce n/T
3. Lucia Katriňáková a Jozef Antalovský	06.06.2020 Hanušovce n/T
4. Erika Adamišinová a Ondrej Kolesár	23.07.2020 Hanušovce n/T
5. Amália Ferková a Jozef Fiľo	06.08.2020 Vranov n/T
6. Monika Kočišová a Lukáš Michalko	07.08.2020 Mýto pod Ďumbierom
7. Zuzana Majerníková a Marek Džama	08.08.2020 Hanušovce n/T
8. Katarína Ondeková a Ján Mockovčiak	14.08.2020 Bystré
9. Soňa Uhríková a Michal Čebra	15.08.2020 Petrovce
10. Zdenka Mattová a Juraj Sýkora	22.08.2020 Bystré
11. Zuzana Pilová a Daniel Sciranka	29.08.2020 Hlinné
12. Radoslava Andrejková a Štefan Merva	05.09.2020 Bystré
13. Petra Čurlíková a Lukáš Lechvár	12.09.2020 Bystré
14. Lucia Tresová a Michal Virba	26.09.2020 Prešov
15. Júlia Onděčková a Marián Martinček	26.09.2020 Bratislava – Staré Mesto
16. Katarína Gajdošová a Marcel Kikta	03.10.2020 Bystré
17. Ivana Kriváková a Ľuboslav Jankovič	16.10.2020 Hanušovce n/T
18. Alexandra Kmecová a Vladimír Mašan	14.11.2020 Bystré

NAVŽDY NÁS OPUSTILI

Meno	Dátum úmrtia	Vek úmrtia
1. Jaroslav Kožej	18.03.2020	64 r.
2. Mária Takáčová	05.04.2020	82 r.
3. Alžbeta Mitrášová	11.04.2020	70 r.
4. Alžbeta Vravcová	21.05.2020	83 r.
5. Helena Drobná	03.06.2020	84 r.
6. Štefan Tkáč	14.07.2020	77 r.
7. Helena Vavreková	27.07.2020	80 r.

8. Helena Fiľová	09.08.2020	65 r.
9. Štefan Kun	15.08.2020	72 r.
10. Jozef Šofranko	17.08.2020	50 r.
11. Andrej Koval'	16.10.2020	80 r.
12. Imrich Mitráš	16.10.2020	70 r.
13. Miroslava Miškovičová	02.11.2020	31 r.
14. Ján Novák	05.11.2020	85 r.
15. Mária Haľková	05.11.2020	73 r.
16. Jozef Košťival	07.11.2020	66 r.
17. Eftimie Gutu	27.11.2020	71 r.
18. Ján Niko	27.11.2020	88 r.
19. Jozef Keresteš	28.11.2020	71 r.
20. Anna Hrehová	17.12.2020	81 r.

Naši jubilujúci spoluobčania v roku 2020

Vek 70 rokov

Andreková Vlasta
Dávidová Terézia
Deák Jozef
Gdovinová Mária
Gera Ján
Gulová Mária
Klimovská Beáta
Klimovská Mária
Kmec Jozef
Kopasová Mária
Kovalčíková Mária
Kubová Ružena
Kunová Mária
Lidíková Alžbeta, Mgr.
Lipták Jozef
Margetin Jozef
Matúšková Daniela
Mižik Andrej
Molitoris Pavol
Packová Darina
Pirščová Marta, Ing.
Sabo Juraj
Sabol Pavol
Saukulič Dušan
Sczurko Štefan
Soták Juraj
Soták Michal
Tkáčová Irena
Vagašová Mária

Vek 75 rokov

Dziváková Helena, Ing.
Dziváková Melánia
Gajdošová Anna
Glodová Helena
Glodová Margita
Haľková Anna
Kaščák Michal
Kentošová Anna
Klimovská Helena
Klimovský Anton
Kovaľová Helena
Kovaľová Mária
Lišková Mária
Polačok Jozef
Riškova Mária
Štofánová Zuzana
Vojtaško Pavol
Vravec Ján, Ing.
Vravec Michal

Vek 85 rokov

Balint Štefan
Niková Helena
Selecká Mária
Vravec Ján

Vek 80 rokov

Drobný Jozef
Dziačková Juliana
Gmitterová Irena
Hašková Mária
Hrehová Anna
Liptáková Mária
Malíková Anna
Malíková Mária
Mitráš Ján
Sabolová Anna
Šimková Magdaléna

Vek 90 rokov

Kopčová Františka
Kusková Helena
Sotáková Mária
Tomaščíková Eva
Zeľňáková Mária

Vek nad 90 rokov

Kažová Anna - 91 r.
Šufrinková Margita - 91 r.
Kerestešová Anna - 91 r.

Srdečne blahoželáme

VIANOCE BEZ ODPADU

Vianočné sviatky sú symbolom radosti a pokoja, majú však aj odvrátenú stránku v podobe nadmerného nakupovania, plytvania potravinami a tvorby zbytočného odpadu. Pritom každý z nás môže prispieť k tomu, aby boli Vianoce „zelenšie“. Aby sa odpad správne triedil aj v čase Vianoc a množstvo vytriedeného odpadu sa zvyšovalo, najlepšou cestou je pokračovať vo vzdelávaní a motivovaní obyvateľstva v období pred aj počas vianočných sviatkov. Veríme, že spoločne zvládneme, aby v našich domácnostiach dochádzalo k znižovaniu množstva odpadov a ak už aj vzniknú, dajme im šancu na recykláciu tým, že skončia tam, kam patria, a to v správnych vreciach, či kontajneroch.

ŠŤASTNÉ A VESELÉ VIANOCE BEZ ODPADU

**AJ VIANOCE JE MOŽNÉ PREŽIŤ EKOLOGICKY.
AKO POČAS SVIATKOV VYTVORIŤ ČO NAJMENEJ ODPADU?**

- **Umelý stromček nahradme čečinou vo váze alebo stromčekom zasadeným v črepníku. Vydrží dlhšie a v lete môže zdobiť balkón či záhradu. Výbornou alternatívou môžu byť stromčeky vyrobené z europaliet, konárov, starých kníh, dreva alebo papiera.**
- Uprednostnime ekologickú výzdobu a prírodné dekorácie – drevené alebo papierové ozdoby. Prípadne sa nechajme inšpirovať prírodou a použijme na zdobenie sušené ovocie, šišky či včelí vosk.
- **Nakupujme s mierou, uvedomelo a zodpovedne – základom je mať vopred dobrý nákupný zoznam. Čo najviac potravín nakupujme bez obalu a vyberajme suroviny od lokálnych predajcov.**
- Zamerajme sa na „zelené darčeky“, ktoré nie sú materiálne, a prispějme tak k ochrane životného prostredia – poteší vstupenka do divadla, jazykový kurz či iný zážitkový darček. Ak sa nechceme vyhnúť fyzickým darčekom, vyberajme lokálne – napríklad ekologickú kozmetiku, upcyklované oblečenie či knihy z antikvariátov.
- **Na balenie darčiekov nie je potrebné kupovať baliaci papier. Postačí ten, ktorý ste si odložili z predchádzajúcich Vianoc. Štýlovo vyzerá aj balenie do novinového papiera.**
- Do ovládačov a detských hračiek odporúčame kúpiť nabíjateľné batérie. Spotrebiče, ktoré nám doslúžili, odovzdajme na zberný dvor alebo predajcom, ktorí sa postarajú o ekologickú likvidáciu.
- **Vianočné pozdravy posielajme e-mailom.**

A NAKONIEC, AK UŽ ODPAD VZNIKNE, USILUJME SA HO ZODPOVEDNE TRIEDIŤ. LEN VYTRIEDENÝ ODPAD SA DÁ ZHODNOTIŤ A RECYKLOVAŤ. RIAĎTE SA PRAVIDLAMI TRIEDENIA SVOJEJ OBCE.

AK SPRÁVNE
TRIEDIME
SVET JE KRAJŠÍ

1. SNAŽTE SA ODPAD NETVORIŤ VÔBEC.
2. ZÁLOHOVANÉ OBALY NEPatria DO KOŠA, VRÁŤTE ICH DO PREDAJNE.
3. **DODRŽIAVAJTE FAREBNÚ ABECEDU TRIEDENIA:**
SKLU PATRÍ ZELENÁ, PAPIERU MODRÁ, PLASTOM ŽITÁ, KOVOM ČERVENÁ A NÁPOJOVÝM KARTÓNOM ORANŽOVÁ FARBA. NÁPOVIE VÁM AJ OZNAČENIE NA OBALĚ.

RIAĎTE SA PRAVIDLAMI SVOJEJ OBCE.
4. LEN VYTRIEDENÝ ODPAD SA DÁ ZHODNOTIŤ A RECYKLOVAŤ.
5. TRIEDTE ODPAD, OPLATÍ SA TO. ZA VYTRIEDENÝ ODPAD OBČAN NEPLATÍ, JEHO ZBER HRADIA VÝROBCOVIA PROSTREDNÍCTVOM OZV ENVI - PAK.
6. OBAL OZNAČENÝ PATRÍ DO TRIEDENÉHO ZBERU.

ENVI-PAK
www.TRIEDIME.sk
www.ENVIPAK.sk
www.VEZMISI.MA

Informačné periodikum obce Bystré. **Vydavateľ:** Obec Bystré, Šarišská ul. 98/20,09434, IČO:00332275, ISSN 1339-1569, **Evidenčné číslo:** EV 4532/12 **Šéfredaktor:** Juraj Onufer. **Redakčná rada:** PhDr. Ľubomír Hreha, Beáta Rozkošová, PaedDr. Veronika Pradová, Bc. Anna Reváková, Mgr. Mária Kubová, Mgr. Ján Havrila, Emília Petričková, Mgr. Erika Novotná. **☎ +421574452144, fax: +421574452145. email: novinybystre@gmail.com, web: www.bystre.ocu.sk** Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov.